

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2013/2067 ART-FF-AK
Arkivkode:
366.32/0/008

Dato:
19.03.2013

Høringsuttale om forslag til forskrift om særskilt regulering av akvakultur i Hardangerfjorden

Situasjonen for de ville bestandene av anadrom fisk i Hardangerfjorden gjør det nødvendig med et eget forvaltningsregime for fiskeoppdrett i regionen. De generelle forvaltningsverktøy for å redusere påvirkningen fra lakselus og rømt fisk har vist seg ikke å være tilstrekkelige i dette området, som har spesielt høy produksjon av oppdrettsfisk. Inntil en får utviklet mer effektive tiltak mot lakselus og rømming synes det nødvendig å regulere omfanget av oppdrettsproduksjonen. Det er derfor viktig og riktig at det nå legges opp til en videreføring av prinsippet om produksjonsbegrensninger i dette området. Imidlertid er problemene med lakselus og rømt fisk så store i Hardangerfjorden nå, at reguleringene det er lagt opp til, neppe vil være nok til å kunne forbedre situasjonen for villfisken i nevneverdig grad.

Det er foreslått en reduksjon som i høringsdokumentet er beregnet til 11,5 % av dagens løyver, eller en reduksjon på 10 000 tonn i produksjonskapasitet. I tillegg er det i forslaget åpnet for å kunne ha videre drift uten å redusere produksjonen, dersom en er innenfor de vilkårene som er på høring for ”grønne tillatelser”. Med dette vil forventet effekt av forskriften kunne bli betydelig redusert, i og med at mange av anleggene i denne regionen allerede i dag ofte har lakselusnivåer innenfor vilkårene for ”grønne tillatelser. Det er summen av utslipp av lakseluslarver fra produksjonen i denne regionen som har skapt problemene for villfisk, selv om lusenivå pr fisk i disse anleggene ofte ikke er vesentlige høyere enn andre steder. Det er heller ikke lagt opp til spesifikke vilkår for rømming i denne sammenhengen. En åpning for å kunne slippe å redusere produksjonen på dette grunnlag vil altså kunne sette nesten hele virkningen av forskriften i fare. Vi vil derfor fraråde at det åpnes for å unntak fra produksjonsreduksjonene på nevnte vilkår.

I høringsbrevet fremheves det at forskriften vil virke sammen med soneforskriften fastsatt av Mattilsynet. Vi vil peke på at evalueringene utført av bl.a. Havforskningsinstituttet så langt ikke tyder på at brakkleggingene i de gjeldende soneforskriftene er et egnet redskap til å gi positiv virkning for villfisken.

DN mener at derfor at det samlede reguleringsregimet ikke vil gi nødvendig reduksjon i påvirkningen fra akvakultur på de ville anadrome bestandene i Hardangerfjorden. En bør derfor vurdere om det finnes ytterligere tiltak som kan iverksettes straks. Dersom det ikke mulig, ser ikke direktoratet noe annet kortsiktig alternativ enn å begrense produksjonen utover det det her legges opp til. Dette vil også

kunne virke som et viktig incitament for å få fortlgang i utvikling av produksjonsmåter som reduserer påvirkningene fra akvakultur på vill fisk.

Alle laksebestandene i Hardangerfjorden fra Guddal og innover vurderes som kritisk truet, og noen kan allerede være tapt. Alle sjørretbestandene fra Guddal og inn til Fykkesund er også kritisk truet. Alt fiske på disse lakse- og sjørretbestandene er stoppet i elvene, og sjølaksefisket er stoppet i hele Hordaland, som det eneste fylket i landet. Hovedårsaken er påvirkningene fra lakselus og rømt laks. Fisket er stoppet for å sikre de gjenværende gytefiskene. De siste to års bedring av overlevelsen av laks i havet har i følge gytefisketellingene til Uni Miljø bare i liten grad bedret situasjonen for bestandene i Hardanger. De samme undersøkelsene viser også at nivået av rømt laks fortsatt er høyt i laksebestandene.

Om påvirkningene fra akvakultur ikke reduseres betydelig, vil det være stor risiko for at mange av disse bestandene vil gå tapt. For noen av dem kan det allerede være for sent. Forslaget om å legge de truede bestandene i Hardangerfjorden inn i genbank, er derfor etter direktoratets vurdering helt nødvendig. Men et slikt tiltak vil bare sikre bestandene midlertidig, og vil ha begrenset verdi så lenge negativ, menneskeskapt påvirkning ikke reduseres slik at bestandene kan reetableres. Tiltaket vil heller ikke redusere eller kompensere for tapt fiske, lokal verdiskapning og arbeidsplasser.

Kort om enkelte formuleringer i høringsdokumentet

Etter direktoratets vurdering burde de presenterte rømmingstallene i tabellen "Mengde laks som har rømt", omtales tydeligere som tall for rapporterte rømminger. Direktoratet har kjennskap til at det i løpet av siste år har vært episoder med urapporterte rømminger i dette området, med antatt betydelig omfang.

Vi vil også bemerke at det som omtales som "akseptabelt nivå" av lakselus i en av kurvene i figuren som skal gjenspeile lakselusnivået i oppdrettsnæringen i Hardangerfjorden i lengre tid har vist seg å gi et stort problem for villfisken.

Det hevdes i høringsbrevet at årsakssammenhengen for den kritiske situasjonen for de ville, anadrome laksefiskbestandene i Hardangerfjorden er sammensatt. Det er riktig at det finnes en rekke påvirkninger på anadrom fisk i Norge, i tillegg til at forholdene i havet gir naturlige svingninger i bestandene. I Hardangerfjorden er det imidlertid få bestander der det er registrert andre vesentlige menneskeskapte påvirkninger enn rømt laks og lakselus. De årlige gytefisketellingene til Uni Miljø viser høye andeler rømt laks, og genetiske undersøkelser i regi av Havforskningsinstituttet tyder på at flere bestander allerede er betydelig endret. «Risikovurdering av norsk fiskeoppdrett 2012» fra HI angir nivåer av dødelighet på sjørret på grunn av lakselus som er så høye at de alene kan forklare den kritiske bestandssituasjonen.

Med hilsen

Direktoratet for naturforvaltning

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

Yngve Svarte e.f.
avdelingsdirektør

Raoul Bierach
seksjonssjef